

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że D. R. jako pracownik u płatnika składek P.P.H.U. (...) E. S. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 8 kwietnia 2015 r.

Na podstawie dokumentów zewidencjonowanych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS stwierdzono, że od dnia 8 kwietnia 2015 r. D. R. została zgłoszona przez płatnika składek P.P.H.U. (...) E. S., do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego z pracowniczym kodem tytułu ubezpieczenia.

Z informacji uzyskanych w Wydziale Zasiłków tutejszego Inspektoratu wynika, że D. R. stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży od dnia 11 maja 2015r.

Z imiennych raportów rozliczeniowych (...) sporządzonych przez płatnika składek i przekazanych do ZUS wynika, że E. S. jako płatnik składek wykazała za D. R. od 11 maja 2015 r. do 12 czerwca 2015 r. wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy (33 dni), natomiast od dnia 13 czerwca 2015 r. D. R. wystąpiła z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego z tytułu zatrudnienia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., Inspektorat w Ł. wskazał, że poddał w wątpliwość co do faktycznego świadczenia pracy przez Panią D. R. i w celu wyeliminowania przypadków wykorzystywania przepisów do uzyskania nienależnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w dniach 2,7,11 września 2015 r. została przeprowadzona kontrola doraźna w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w firmie P. P.H.U. (...) E. S..

Organ rentowy podał, że w trakcie postępowania kontrolnego ustalono, że przedmiotem prowadzonej działalności przez Panią E. S. jest handel artykułami przemysłowymi (odzież) w punktach sprzedaży w R. w Centrum Handlowym (...) oraz w Ł. w Centrum Handlowym Pasaż (...).

E. S. jako płatnik składek nawiązała stosunek pracy z Panią D. R. zawierając pisemną umowę o pracę na czas określony, w tym 3 miesięczny okres próbny, od 8 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2016r., w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem 1750,00zł, powierzając stanowisko: sprzedawcy.

Do zakresu obowiązków D. R. należeć miało: układanie towaru na półki, obsługa klientów, sprawdzanie dostaw, pomoc przy sprzedaży, sprzedaż towarów, obsługa kasy fiskalnej.

Organ rentowy dodał, że na okoliczność świadczonej pracy przez Panią D. R. nie zostały przedstawione żadne dokumenty.

Zdaniem ZUS, przedstawione okoliczności sprawy – w szczególności zawarcie umowy o pracę z D. R. i tym samym zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych z pracowniczym kodem tytułu ubezpieczenia na krótki okres przed zajściem zdarzenia tworzącego uprawnienie do świadczeń z ubezpieczeń społecznych w razie choroby i macierzyństwa i ustalenie wynagrodzenia zasadniczego w wysokości 1750,00 zł w celu uzyskania naliczonych od takiej podstawy świadczeń (zasiłku chorobowego macierzyńskiego) – pozwalają uznać, iż rzeczywistym celem zawarcia umowy o pracę z D. R. nie był zamiar świadczenia pracy, ale skonstruowanie okoliczności faktycznych świadczących o jej wykonywaniu. Postępowanie takie pozwala na przypuszczenie, że stanowisko sprzedawcy zostało utworzone celowo dla D. R. na krótko przed zdarzeniem – roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego. Powyższe fakty budzą uzasadnioną wątpliwość Zakładu i przemawiają za uznaniem umowy o pracę za sprzeczną z zasadami współzycia społecznego, nacechowaną zamiarem wyłudzenia świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

/decyzja – akta ZUS/

D. R. w dniu 17 listopada 2015 r. wniosła odwołanie od decyzji organu rentowego. Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie prawa materialnego wskutek niewłaściwego zastosowania przepisów art. 58 i art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez przyjęcie, że zawarcie przez skarżącą umowy o pracę w dniu 8 kwietnia 2015 r. było czynnością pozorną zmierzającą do obejścia prawa a ponadto sprzeczną z zasadami współżycia społecznego, co skutkowało błędną decyzją ZUS, że na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych nie podlega ona obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 8 kwietnia 2015 r.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

/odwołanie – k. 2 – 6/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 listopada 2015 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8 – 9/

Sąd postanowił dopuścić do udziału w sprawie E. S. w charakterze zainteresowanej.

/postanowienie z dnia 5.05.2016 r. – 00:01:42 – 00:02:07 – płyta CD – k. 42/

Na rozprawie w dniu 5 maja 2016 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/protokół rozprawy z dnia 5 maja 2016 r. – 00:43:04 – 00:46:36 płyta CD – k. 42/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona D. R. posiada wykształcenie wyższe. Ukończyła Wyższą Szkołę (...) w Ł. na kierunku pedagogika w 2014 r. i uzyskała tytuł magistra.

/kwestionariusz osobowy – k. 47 akt ZUS, k. 14 dyplom – k. 55 akt ZUS, k. 57 akt Z. C. vitae – k. 53 akt ZUS, akta osobowe w kopercie – k. 25/

Wnioskodawczyni w okresie od 1 kwietnia 2011 r. do 30 czerwca 2011 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy w ramach prac interwencyjnych na stanowisku robotnika gospodarczego w Urzędzie Gminy w M..

/świadczenie pracy – k. 87 akt ZUS/

D. R. była zatrudniona w Gospodarstwie Rolnym (...) w miejscowości M. (...) w pełnym wymiarze czasu pracy od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. na stanowisku sprzedawcy.

/świadczenie pracy – k. 89 – 91 akt ZUS/

Wnioskodawczyni D. R. została zatrudniona w PPHU (...) na podstawie umowy o pracę na czas określony, w tym 3-miesięczny okres próbny od 8 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. w pełnym wymiarze czasu na stanowisku sprzedawcy z wynagrodzeniem 1.750 zł brutto. Miejscem wykonywania pracy – miał być wyznaczony punkt sprzedaży.

/umowa o pracę – k. 33, k. 35 akt ZUS, akta osobowe w kopercie – k. 25/

Ubezpieczona została pouczona o warunkach zatrudnienia i uprawnieniach pracowniczych.

/informacja o warunkach zatrudnienia – k. 49 akt ZUS/

Ubezpieczona poddała się badaniom lekarskim w dniu 7 kwietnia 2015 r. i lekarz nie stwierdził przeciwwskazań do podjęcia pracy przez J. M. na stanowisku pracownika sprzedawcy.

/zaświadczenie lekarskie – k. 37 akt ZUS/

D. R. w dniach 8 – 9 kwietnia 2015 r. odbyła szkolenie z zakresu BHP.

/karta szkolenia BHP – k. 39 akt ZUS/

Wnioskodawczyni nie otrzymała na piśmie zakresu obowiązków. Do obowiązków ubezpieczonej jako sprzedawcy należało: układanie towaru, przyjmowanie towaru, obsługiwanie kasy fiskalnej, obsługiwanie klientów.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42, zeznania E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:15:57 – 00:26:59 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42, zeznania świadka W. N. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:29:14 – 00:32:04 – płyta CD – k. 42, zeznania świadka W. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:32:04 – 00:36:43 – płyta CD – k. 42/

Wnioskodawczyni swoje obowiązki wykonywała w Centrum Handlowym (...) w boksie G 142. Ubezpieczona pracowała codziennie w godzinach 8.00 – 14.00.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42, zeznania E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:15:57 – 00:26:59 – płyta CD – k. 42 /

W trakcie zatrudnienia ubezpieczona nie podpisywała listy obecności.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42/

Wnioskodawczyni kwitowała odbiór wynagrodzenia na listach płac.

/listy płac – k. 67 - 81 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42/

Wnioskodawczyni podejmując pracę w firmie płatnika składek była w ciąży.

/karta przebiegu ciąży – k. 20 – 21, dokumentacja medyczna – k. 27 – 32, dokumentacja medyczna w kopercie – k. 35/

Ubezpieczona świadczyła pracę do dnia 8 kwietnia 2015 r. i od 23 kwietnia 2015 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. Miała problemy z kręgosłupem. Dziecko urodziła w dniu 6 listopada 2015 r.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42, karta przebiegu ciąży – k. 20 - 21, dokumentacja medyczna – k. 27 – 32, dokumentacja medyczna w kopercie – k. 35/

Ubezpieczona obecnie nie pracuje, wychowuje dziecko.

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42/

W czasie choroby ubezpieczonej nikt nie został zatrudniony na jej stanowisko pracy.

/bezsporne/

E. S. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) E. S. z siedzibą w Ł. od 1 kwietnia 2007 r. Przedmiotem działalności jest produkcja pozostałej odzieży wierzchniej.

/bezsporne/

W spornym okresie płatnik składek posiadała 3 punkty handlowe w Pasażu (...). Towar na stoiska dostarczał syn E. S..

/zeznania wnioskodawczyni z dnia 5 maja 2016 r. – 00:02:07 – 00:15:57 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42, zeznania E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:15:57 – 00:26:59 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42 /

E. S. zatrudniała następujących pracowników:

- L. K. na podstawie umowy o pracę od 1 stycznia 2012 r. do nadal na stanowisku sprzedawcy/szwaczki w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.680 zł w 2014 r., 1.750 zł w 2015 r.,

- Ł. Z. na podstawie umowy o pracę od 1 września 2011 r. do nadal na stanowisku sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.680 zł w 2014 r., 1.750 zł w 2015 r.,

- A. F. na podstawie umowy o pracę od 17 lutego 2014 r. do nadal na stanowisku sprzedawcy/szwaczki w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.680 zł w 2014 r., 1.750 zł w 2015 r.,

- I. S. na podstawie umowy o pracę na czas określony od 1 grudnia 2014 r. do nadal na stanowisku sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.680 zł w 2014 r., 1.750 zł w 2015 r.,

- S. P. na podstawie umowy o pracę na czas określony od 11 marca 2015 r. do 13 września 2015 r. na stanowisku sprzedawcy w wymiarze 1/2 czasu pracy za wynagrodzeniem 875 zł w 2015 r.

- D. R. na podstawie umowy o pracę na czas określony od 8 kwietnia 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. na stanowisku sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.750 zł w 2015 r.,

- K. C. na podstawie umowy o pracę od 1 października 2015 r. do nadal na stanowisku sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1750 zł w 2015 r.,

- M. T. na podstawie umowy zlecenie na stanowisku sprzedawcy od 20 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. za wynagrodzeniem 2089 r.

/umowa o pracę – k. 135 akt ZUS, umowa o pracę – k. 137 akt ZUS, wykaz pracowników w kopercie – k. 25/

E. S. zatrudniała pracowników za najniższym wynagrodzeniem.

/zeznania E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:15:57 – 00:26:59 – płyta CD – k. 42 w zw. z zeznaniami E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42 /

E. S. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej osiągnęła w 2012 r. przychód w wysokości 543.138,86 zł, zakupy wyniosły 277.138,86 zł, wydatki wyniosły 234.365,48 zł, a dochód w wysokości 30.805,30 zł, w 2013 r. przychód w wysokości 439.850,21 zł, zakupy wyniosły 271.561,80 zł, wydatki wyniosły 214.600,99 zł oraz stratę w wysokości – 46.312,58 zł. W 2015 r. płatnik składek osiągnął dochód w wysokości około 330.000 zł.

/ustalenie dochodu – k. 123 akt ZUS, k. 125 akt ZUS, zeznania E. S. z dnia 5 maja 2016 r. – 00:39:50 – 00:43:04 – płyta CD – k. 42/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy i aktach organu rentowego oraz w załączonych aktach osobowych ubezpieczonej, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczynie, zainteresowanej oraz przesłuchanych w sprawie świadków.

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający do wyjaśnienia spornej okoliczności – a mianowicie czy zawarta przez ubezpieczoną w dniu 8 kwietnia 2014 r. umowa o pracę, nosi cechy pozorności i czy została zawarta jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia w związku z ciążą. Sąd dał wiarę zeznaniom wyżej wskazanego świadków, wnioskodawczynie, zainteresowanej w których wskazali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez wnioskodawczynię w ramach powyższej umowy o pracę w przedmiotowym okresie.

W ocenie Sądu zeznania te w niniejszej sprawie są jasne, logiczne, niesprzeczne oraz wzajemnie uzupełniają się. Wersję zdarzeń przedstawioną przez wnioskodawczynię i zainteresowaną potwierdzają świadkowie, osoby obce dla każdej ze stron, a więc nie mające interesu w tym by zeznawać na korzyść, którejkolwiek ze stron. Stwierdzić należy, iż wskazane przez wymienione wyżej osoby okoliczności znajdują również potwierdzenie w treści dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a więc w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym powołanym w opisanym stanie faktycznym.

Sąd uznał zeznania wnioskodawczynie, zainteresowanej oraz świadków za wiarygodne, gdyż są konsekwentne, znajdują oparcie w materiale dowodowym w postaci dokumentów świadczących również o faktycznym wykonywaniu pracy przez wnioskodawczynię oraz wzajemnie korespondują ze sobą.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, iż złożone do akt dokumenty nie były kwestionowane przez ZUS, a zeznania wnioskodawczynie, zainteresowanej oraz świadków nie zostały zasadnie podważone w toku procesu przez organ rentowy, który nie przedstawił w czasie postępowania przed sądem żadnych dowodów na poparcie swoich racji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego według przeprowadzonej wyżej oceny dowodów zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137 poz. 887 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60 poz. 636 z późn. zm.), osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust 1 i 2 w/w ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W myśl art. 22 §1 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosownie do treści § 1¹ art. 22 kp, zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Zaś zgodnie z § 1² art. 22, nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W niniejszej sprawie odwołująca się – D. R. zawarła E. S. w dniu 8 kwietnia 2015 r. r. umowę o pracę, która stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie zasiłkowej. Jednakże ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem umowa o pracę z dnia 8 kwietnia 2015 r. nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c.

Stosownie do treści art. 58 §1 kc, czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Zaś w myśl § 2 w/w przepisu, nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejście przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Mając na uwadze powyższe należy uznać, iż zachowanie wnioskodawczyni zostało zakwalifikowane jako zgodne z prawem. W tym miejscu należy rozważyć, czy zachowanie to nie narusza zasad współzycia społecznego, gdyż zgodnie z w/w art. 58 § 2 kc nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W wyroku z dnia 18 października 2005 roku (sygn. akt II UK 43/05, opubl. OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 15 – 16, poz. 251) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, ale nie może to oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (np. urodzeniem dziecka i niezdolność do pracy w okresie ciąży) i ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W niniejszej sprawie wnioskodawczyni zawarła kwestionowaną umowę o pracę na 7 miesięcy przed urodzeniem się dziecka (6 listopada 2015 r.). Poza tym wynagrodzenie wnioskodawczyni nie jest wygórowane. Zawarła umowę za wynagrodzeniem 1750 zł miesięcznie brutto. Trudno także uznać, iż jest to krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia, zważywszy że ciąża trwa 9 miesięcy (10 miesięcy księżycowych).

Wnioskodawczyni faktycznie świadczyła pracę od 8 kwietnia 2015 r. do 22 kwietnia 2015 r. i dopiero wtedy, gdy okazało się, że pogorszył się jej stan zdrowia w związku z ciążą skorzystała ze zwolnienia lekarskiego.

Prawo pracy nie przewiduje zakazu zatrudniania kobiet w ciąży poza art. 176 kp, a więc sam fakt, że wnioskodawczyni była w ciąży w dacie zawierania umowy o pracę nie oznacza, wbrew twierdzeniom organu rentowego, że wnioskodawczyni nie świadczyła pracy. Pracodawca zawierając umowę o pracę z ubezpieczoną jeżeli wiedziałby o tym, że wnioskodawczyni jest w ciąży to nie mógłby z tego powodu dyskryminować jej w zakresie zatrudnienia. Dodatkowo wskazać należy, iż ubezpieczona faktycznie podjęła pracę i wykonywała ją. Dopiero w lutym 2015 r., skorzystała za zwolnienia lekarskiego. Sąd Okręgowy podziela również stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 14 lutego 2006 r., z którego wynika, iż trudno uznać, że dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Między innymi dlatego kobietom ciężarnym przysługuje ochrona przed odmową zatrudnienia z powodu ciąży, a odmowa nawiązania stosunku pracy, podyktowana taką przyczyną, jest traktowana jako dyskryminacja ze względu na płeć (wyrok SN z dnia 14.02.2006 r., III UK 150/2005, Lex nr 272551).

Zgodnie z treścią art. 83 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, okoliczność, na którą Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr 15, poz. 235, str. 712).

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, jest zatrudnienie jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy, a pracodawcy do przyjmowania tego świadczenia i dawania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

Na uwagę zasługuje także stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z 14 marca 2001 r. (II UKN 258/00, OSNP 2002/21/527), zgodnie z którym nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował i wypłacał z tego tytułu wynagrodzenie za pracę. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela również pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04 opublikowanym w OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 kc w zw. z art. 300 kp).

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę.

Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż wnioskodawczyni pracę podjęła i faktycznie ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie co potwierdzają oprócz zeznań świadków i wnioskodawczyni dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, np. listy płac, listy obecności.

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni. Zatrudnienie ubezpieczonej było podyktowane rzeczywistymi potrzebami pracodawcy.

Jednocześnie ustalone okoliczności faktyczne sprawy uprawniają Sąd do oceny kwestii wynagrodzenia określonego w umowie o pracę pomiędzy wnioskodawczynią a zainteresowanym.

Zgodnie z art. 78 kp wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Otrzymywana przez skarżącą, we wskazanych wyżej warunkach, kwota wynagrodzenia 1.750 zł brutto miesięcznie, nie jest kwotą wygórowaną - jest to kwota najniższego wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy podziela w tym miejscu stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w treści wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. w sprawie II UK 309/09, opubl. LEX nr 604210 „Zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji w granicach jej treści i przedmiotu”. Kwestia oceny samej wysokości wynagrodzenia określonego w spornej umowie pod kątem jego zgodności z zasadami współzycia społecznego, czy też z przepisami ustawy może być przedmiotem nowej decyzji ZUS. W decyzji tej organ rentowy może rozstrzygnąć, czy ustalone przez strony wynagrodzenie było faktycznie adekwatne do powierzonych obowiązków oraz uzasadnione zasobami finansowymi pracodawcy.

Zdaniem Sądu, nie można zatem podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Nie była to także umowa pozorna. O pozorności można mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę. E. S. chciała zatrudnić skarżącą, jako sprzedawcę i miała ku temu realne powody. Ubezpieczona zaś świadczyła pracę i otrzymywała stosowne wynagrodzenie. A zatem niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne.

Uwzględniając poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, należy uznać, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Zawarcie umowy o pracę przez wnioskodawczynię z płatnikiem składek w świetle zebranego materiału dowodowego, w ocenie Sądu Okręgowego nie było też sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze Sąd doszedł do przekonania, iż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje ona oparcia w realiach niniejszej sprawy.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję jak w pkt 1 sentencji wyroku uznając odwołanie za zasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 2 ust. 1 i 2 oraz §12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r. Nr 461) i zasądził w pkt 2 sentencji wyroku od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. na rzecz wnioskodawczynie kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczynie i organowi rentowemu.